

*Mario Keškić
Hrvoje Sivrić
Ivan Skenderović*

MODEL ORGANIZIRANJA NASTAVE NA POLJOPRIVREDNOM STUDIJU U VINKOVCIMA

1. UVOD

Poljoprivredni fakultet u Vinkovcima osnovan je 1960. i najstarija je akademska ustanova u sustavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Na stručnom studiju poljoprivrede u Vinkovcima, koji je izdvojeni studij Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku, imamo 4 modula i 346 studenata iz pet okolnih županija, te studente iz susjedne BiH područje Bosanske Posavine, a broj studenata se iz godine u godinu povećava.

Modul Tjelesne i zdravstvene kulture obavezan je na I. i II. godini redovitih studija na svim visokoškolskim ustanovama našeg Sveučilišta, a nastava je prilagođena po Bolonjskom procesu od 2005.godine.

2. CILJEVI RADA

Cilj je ovoga rada prezentirati model rada koji je primijenjen i razvijen na nastavi Tjelesne i zdravstvene kulture, te je za isti utvrđeno da omogućava veću individualnost rada prema svakom studentu/ci individualno.

Individualizacija nastavnog procesa Tjelesne i zdravstvene kulture je najbolji način kojim se može zadovoljiti potrebe i želje najvećeg dijela naših studenata. Na taj način omogućeno je prihvaćanje dolje navedenih ciljeva Tjelesne i zdravstvene kulture u visokom obrazovanju a to su: (1) učenje novih motoričkih znanja, (2) usavršavanje osnovnih teorijskih i praktičnih motoričkih znanja, (3) sprečavanje procesa preranog pada osobina i sposobnosti uslijed nedostatne tjelesne aktivnosti (5) osposobljavanje studenata za individualno tjelesno vježbanje i (6) promicanje tjelovježbe i sportske kulture.

Program Tjelesne i zdravstvene kulture u visokom obrazovanju je nadogradnja na temeljne postavke tjelesnog i zdravstvenog odgojno-obrazovnoga područja programa srednje škole. Program povezuje i određuje obrazovna, antropološka i odgojna sastavnica.

Osnovna zadaća tjelesne i zdravstvene kulture u visokom obrazovanju je poticanje aktivnog i zdravog načina života te istodobno stjecanje novih teorijskih informacija o značaju kontinuiranog i primjerenog tjelesnog vježbanja.

3. MODEL USTROJA NASTAVE TJELESNE I ZDRAVSTVENE KULTURE NA STRUČNOM STUDIJU

U skladu s predmetom ovog rada i modelom ustroja Tjelesne i zdravstvene kulture, te razvijanjem sportskih aktivnost na Poljoprivrednom fakultetu u Vinkovcima nastavni proces se odvija u skladu s načelima i metodama rada Tjelesne i zdravstvene kulture koji je usklađen s nastavnim planom i programom kao i ciljevima provođenja na istom.

Svrha ovog modela se očituje u prepoznavanju važnosti bavljenja sportom i brigom o zdravlju naših studenata tijekom ovog školovanja, ali i po završetku studija kroz cijeli njihov život kao dijela opće kulture. Kineziološke aktivnosti koje su zastupljene u ovom modelu organizacije nastave Tjelesne i zdravstvene kulture dijele se u planu i programu na osnovne programe i dopunski program.

Program Tjelesne i zdravstvene kulture se provodi po modelu rada u homogenim grupama prema individualnim interesima studenata u koja se oni usmjeravaju na početku semestra te u njima trebaju ostati do kraja. Provedba navedenih programa ovisi o nekoliko segmenata i to o interesu studenata za isti kao i osiguranim kvalitetnim uvjetima rada za provedbu programa. Nastave Tjelesne i zdravstvene kulture provodi se u frekvenciji od 2 sata tjedno i daje prednost primjene kineziološkim aktivnostima s kojima se u određeno vrijeme ostvaruje veći broj zadanih ciljeva tj. kompleksnije aktivnost.

Programski sadržaji osnovnog programa Tjelesne i zdravstvene kulture na ovom studiju je ponuđen u svojevremenom izboru, a broj sati za svaki program je 60 sati nastave te se studenti/ce osposobljavaju po pojedinim kineziološkim aktivnostima a to su:

1. **NOGOMET (OSNOVNI PROGRAM)** - Studenti će kroz ovaj program ponoviti i naučiti osnovne elemente znanja i vještine iz malog nogometa i to: povijest nogometa, pravila malog nogometa, tehniku i taktiku nogometne igre, osnovno kretanje igrača bez lopte, elementi tehnike s loptom; taktika u napadu i taktika u obrani, uigravanje momčadi s obzirom na strukturu igre – napad - obrana.
2. **KOŠARKA (OSNOVNI PROGRAM)** - Studenti/ce će kroz ovaj program tijekom njegove provedbe ponoviti i naučiti osnovne elemente tehnike napada i obrane i to: vođenje lopte, držanje lopte, hvatanje lopte dodavanje lopte iz mjesta

- i u kretanju, skokovi, ubacivanje lopte u koš iz mjesta, u kretanju i iz skoka, stavovi u obrani, kretanje u stavu, oduzimanje i izbijanje lopte, sprečavanje ubacivanja.
3. ODBOJKA (OSNOVNI PROGRAM) - Studenti/ce kroz ovaj program tijekom njegove provedbe kroz teorijski i praktični rad ponoviti i naučiti osnovna znanja i vještine iz odbojke i to: povijesni razvoj odbojke i odbojke u pijesku, kretne strukture odbojkaških tehnika i odbojkaških faza igre, servis, prijem servisa, dizanje, smeč, blok, obrana polja, dizanje u protunapadu, smeč u protunapadu i odbojkaške stavove.
  4. BADMINTON (OSNOVNI PROGRAM) - Studenti/ce kroz ovaj program tijekom njegove provedbe ponoviti i naučiti osnovne elemente tehnike i taktike u badmintonu i to: povijest i razvoj badmintona, pravila badmintona, osnovni elementi tehnike udaraca reketom, taktika u pojedinačnoj igri i osnovna taktika u igri parova.
  5. ATLETIKA (OSNOVNI PROGRAM) - Studenti i studentice će tijekom provedbe programa u atletskim disciplinama sportskog hodanja, trčanja, skokova i bacanja u okviru osnovnog programa nastave Tjelesne i zdravstvene kulture steći znanja o strukturi atletike, o općoj fizičkoj pripremi i tehničko-taktičkoj pripremi za pojedine atletske discipline. Specifična znanja odnose se na poučavanje i kontrolu izvedbe pojedinih atletskih tehnika te provođenje atletskih natjecanja na visokom učilištu i sveučilištu.
  6. STOLNI TENIS (DOPUNSKI PROGRAM) - Studenti/ce će steći znanja iz osnovnih elemenata tehnike i taktike stolnoteniske igre kroz teorijski i praktičan rad i to: povijest stolnog tenisa, osnovni elementi tehnike udaraca reketom, taktika u pojedinačnoj igri, osnovna taktika u igri parova. servis i vraćanje servisa, sistemi igre u napadu i obrani, taktika u igri protiv napada, taktika u igri protiv obrane).
  7. ŠAH (DOPUNSKI PROGRAM za studente/ce sa posebnim potrebama) - Studenti/ce će tijekom provedbe ovoga programa steći osnovna znanja o pravilima šahovske igre, načinu ponašanja za vrijeme šahovske partije, i o zadržavanju koncentracije kako bi se postigao što bolji rezultat. Također će usvojiti osnovnu tehniku igre šaha. Za studente/ice koji imaju višu razinu znanja bit će podijeljeni u 2 skupine prema razini znanja i vještina. Prva skupina će razvijati uspješnost u igri na radu završnica, otvaranja i središnjica šahovske partije, dok druga skupina radi na šahovskoj strategiji i taktici.
  8. FITNES PROGRAMI (DOPUNSKI PROGRAM) - Studenti/ce će tijekom provedbe ovoga programa upoznati s pojedinim dijelovima fitnes programa i to: fitness bodybuilding, aerobik hi-lo, aerobik new body, aerobik step, pilates,

stretching i nordijsko hodanje. Teorijsko-praktična znanja o podjeli i ciljevima fitnes programa: grupni fitnes programi (aerobni programi, programi za razvoj snage i mišićne izdržljivosti ili programi s opterećenjem, programi za razvoj fleksibilnosti) vježbe s i bez opterećenja, kardio-fitness programi te ostale fitnes programe s obzirom na prethodno utvrđenih interes studenata/ca. Postupci za utvrđivanje inicijalnih, tranzitivnih i finalnih stanja polaznika pojedinog fitnes programa.

Kineziološke aktivnost koje su navedene selektirane su jer za njih postoje minimalni uvjeti za provedbu i zadovoljenje individualnijeg pristupa nastavi. Za provedbu velikog dijela programa kinezioloških aktivnosti vezani smo većim dijelom akademske godine za klimatske uvjete jer nemamo osiguranu sportsku dvoranu što bi omogućilo provedbu svih planiranih tema prema programu. Stoga se program mora u samoj izvedbi modificirati i primjenjivati na one nastavne teme koje možemo provesti uvijek, a to je kineziološka aktivnost fitnes programa koji je i dopunski program jer nam je osiguran iznajmljeni prostor u fitnes studiju i on je alternativa za veliki dio kinezioloških aktivnosti koje radimo na vanjskim terenima u SRC „Lenije” Vinkovci.

4. ZAKLJUČAK

Studentima na stručnom studiju je putem modula Tjelesne i zdravstvene kulture omogućeno kompenziranje negativnih utjecaja stresnih situacija i psihičkih napora kojima su izloženi tijekom ovoga dijela školovanja. Uskratiti mladom čovjeku primjerenu tjelesnu aktivnost znači ugroziti njegovu biološku, psihološku i socijalnu ravnotežu radi svega gore navedenoga potrebno je raditi na poboljšanju nastavnih programa i uvjeta izvođenja tih programa kako bi se zadovoljile individualne potrebe velikog dijela naših studenata. Podizanje kvalitete rada Tjelesne i zdravstvene kulture na svim visokim učilištima u mnogome bi pomogla dodjela jednog ETSC bod. Nastava koja je organizirana u skupinama od 40 studenata po grupi je velika i teško je organizirati nastavu posebno u neadekvatnim prostorima stoga je grupa od 20 do 25 studenata optimalan broj za kvalitetnu provedbu nastave Tjelesne i zdravstvene kulture. Nastavni proces se treba primijeniti i organizirati tako da zadovolji potrebe struke, ali svakog studenta kako bi bio što individualniji i korisno izvediv.

5. LITERATURA

1. Statut Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, 2004.
2. Sveučilišni godišnjak 2007./08., Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku, 2008.

3. Godišnje izvješće Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku akad. god. 2008./09., Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku, 2009.
4. Zbornik radova „Suvremena aerobika” (1997.) Međunarodno znanstveno stručno savjetovanje, 6. Zagrebački sajam športa
5. 45. godina višeg i visokog poljoprivrednog školstva u Vinkovcima (2006.) Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku
6. Volčanšek, B. (1996.). Sportsko plivanje. (udžbenik) Fakultet za fizičku kulturu, Zagreb.
7. Milanović D.; M. Kolman i sur. (1993.) Priručnik za trenere, Fakultet za fizičku kulturu u Zagrebu.
8. Heimer, S., M. Mišigoj-Duraković, M. Tonković-Lojović (1995.) Tjelesna aktivnost u zaštiti i unapređenju zdravlja. U. Zbornik radova 4. ljetne škole pedagoga fizičke kulture, 18 – 21
9. Gošnik, J, Izvedbeni nastavni plan i program Tjelesne i zdravstvene kulture (2009.) Filozofski fakultet, Zagreb
10. Tocigl, I. (1998.). Košarkaški udžbenik. Fakultet prirodoslovno-matematičkih znanosti i odgojnih područja Sveučilišta u Splitu, Zavod za fizičku kulturu u Splitu.
11. Findak, V. (1999.): Metodika tjelesne i zdravstvene kulture, Zagreb, Školska knjiga